

Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης (ΕΕΠΕ)

Από τη Μεταπολίτευση στην κρίση

Όψεις και προοπτικές
της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας

Επιμέλεια:
Γιάννης Καραγιάννης | Κώστας Κανελλόπουλος

ΑΘΗΝΑ 2019

Συγγραφείς:

Γώγου Λέλα

Καλεράντε Ευαγγελία

Κανελλόπουλος Κώστας

Κάπλαντζης Νίκος

Καραγιάννη Έλλη

Καραγιάννης Γιάννης

Καραμούζης Πολύκαρπος

Κάρουλας Γεράσιμος

Κολοβός Γιάννης Ν.

Κουμανταράκη Άννα

Κουρουνδής Χαράλαμπος

Λουκίδου Κατερίνα

Μάκη Κωστούλα

Μαραντζίδης Νίκος

Παντελίδου Μαλούτα Μάρω

Ρήγου Μαρίνα

Ρήγου Μυρτώ

Σαμαρά Νάντια

Σάρρας Μιχάλης

Σιάκας Γιώργος

Σούζας Νίκος

Σπηλιώτης Κωστής

Σωτηρόπουλος Δημήτρης Α.

Τσακίρης Θανάσης

Χαιρετάκης Μανώλης

Ψημίτης Μιχάλης

Από τη Μεταπολίτευση στην κρίση

Όψεις και προοπτικές της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας

© Copyright Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης (ΕΕΠΕ),
Αθήνα 2019

ISBN: 978-618-82308-1

Επιμέλεια: Γιάννης Καραγιάννης, Κώστας Κανελλόπουλος

Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης

Αιόλου 42-44, Αθήνα 105 60

Τηλ.: 210 36 89 540

web site: <http://hpsa.gr>

e-mail: info@hpsa.gr

Σελιδοποίηση - Σχεδιασμός εξωφύλλου - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία:

Σύνθεση, Εργαστήρι Γραφικών Τεχνών

Κιάφας 3 & Ακαδημίας, 106 78 Αθήνα

τ. 210 381 3838, 210 38 39 711

e-mail: info@synthesi-print.gr

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή στο σύνολο ή αποσπασματικά, κατά παράφραση ή διασκευή ή περίληψη του παρόντος έργου με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ή άλλως πώς, σύμφωνα με το νόμο και τις διεθνείς συμβάσεις, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη και των επιμελητών.

Από τη Μεταπολίτευση στην κρίση
Όψεις και προοπτικές της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Γιάννης Καραγιάννης
Κώστας Κανελλόπουλος

Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης (ΕΕΠΕ)

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός της Προέδρου της ΕΕΠΕ,
Καθηγήτριας Μ. Παντελίδου Μαλούτα στην έναρξη του 10^{ου} συνεδρίου 9

Εισαγωγή
Γιάννης Καραγιάννης & Κώστας Κανελλόπουλος 11

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Πολιτικό προσωπικό, κομματικό σύστημα και θεσμοί

Γιώργος Σιάκας & Νίκος Μαραντζίδης
*Μεταβολές του ελληνικού κομματικού συστήματος:
Από τα «αντισυστημικά» στα «αντικατεστημένα» κόμματα 29*

Γεράσιμος Κάρουλας
*Πολιτική παράδοση και πολιτικά κόμματα στην Τρίτη Ελληνική Δημοκρατία:
Ανάδειξη, αναπαραγωγή και εξέλιξη των πολιτικών τζακιών την περίοδο
1989-2012 46*

Πολύκαρπος Καραμούζης
*Θρησκεία, κοινωνική κρίση και πολιτική συμπεριφορά
κατά την περίοδο της ελληνικής Μεταπολίτευσης 71*

Χαράλαμπος Κουρουνδής
*Ο ρόλος της μεταπολιτευτικής ριζοσπαστικοποίησης στη διαμόρφωση
του Συντάγματος του 1975: Από το «κράτος των εθνοφρόνων»
στο κράτος δικαίου..... 90*

Μιχάλης Σάβρας
Το ζήτημα του Κτηματολογίου την περίοδο της Μεταπολίτευσης 107

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**Έμφυλες σχέσεις, νεότητα και ακροδεξιά ιδεολογία**

Λέλα Γώγου & Ευαγγελία Καλεράντε

Ακροδεξιά πολιτική έκφραση στο σχολικό περιβάλλον: Πολιτικά διαδραστικά παίγνια στο μικρόκοσμο της καθημερινής διάδρασης 121

Νάντια Σαμαρά & Κωστής Σπηλιώτης

Σύγχρονες Σπαρτιάτισσες και έμφυλα μιάσματα: Θηλυκότητες και μη ηγεμονικές αρρενωπότητες στη «Χρυσή Αυγή» 136

Κωστούλα Μάκη

«Γυναίκα, μετανάστρια και πόρνη στη Μεταπολίτευση»: Έμφυλη θυματοποίηση στο λόγο εθελοντών/εθελοντριών Ελληνικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για το sex trafficking 153

Έλλη Καραγιάννη

Διεκδίκηση εναλλακτικών έμφυλων και σεξουαλικών ταυτοτήτων στη Μεταπολίτευση 164

Άννα Κουμανταράκη

Το φοιτητικό κίνημα από τη μεταπολίτευση στην κρίση 193**ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ****ΜΜΕ, εξουσίες και αισθητική**

Μυρτώ Ρήγου

Σωφρονιστική αποικία 211

Μανώλης Χαιρετάκης

Όπλα μαζικής διάσπασης της προσοχής: Τα ΜΜΕ ως επιταχυντές της γενικευμένης κρίσης και τα ακροατήριά τους 220

Μαρίνα Ρήγου

Η περιπέτεια των ηλεκτρονικών ΜΜΕ στη Γ' Ελληνική Δημοκρατία 230

Νίκος Κάπλαντζης

Μορφές πολιτικής αισθητικοποίησης στην εποχή του «μεσαίου χώρου»: 1989-2004 241

Γιάννης Καραγιάννης

Στοχασμοί κυβέρνησης και άσκησης εξουσίας στη μεταπολιτευτική Ελλάδα 252

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ*Συλλογικές δράσεις, πολιτισμικές παρεμβάσεις και κοινωνικές διεργασίες*

Μιχάλης Ψημίτης

*Τα «κινήματα επανατοπικοποίησης» ως επιτέλεση της αντι-παγκοσμιοποίησης: Διαυγάζοντας θεωρητικά νέες συλλογικές δράσεις και διαδικασίες κοινωνικού μετασχηματισμού.....*281

Κατερίνα Λουκίδου & Δημήτρης Α. Σωτηρόπουλος

*Αυτόνομη ανασυγκρότηση ή ετεροκαθορισμός από το κράτος; Η «κοινωνία πολιτών» και η σχέση της με το κράτος κατά τα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης.....*310

Θανάσης Τσακίρης

*Το οικολογικό κίνημα από τη μεταπολίτευση στην κρίση.....*333

Νίκος Σούζας

*Ο «ιδιότυπος πόλεμος» της δεκαετίας του '80: Διαδικασίες συγκρότησης και πολύμορφη καταστολή του αναδυόμενου ανταγωνιστικού κινήματος.....*350

Γιάννης Ν. Κολοβός

*Πέρα από την κουλτούρα της κατανάλωσης: Η πανκ σκηνή της Αθήνας ως αυτόνομη κοινωνική ζώνη στις δεκαετίες του 1990 και του 2000.....*361

Οι συγγραφείς του τόμου.....375

Εάν η «Μεταπολίτευση», όρος με ποικίλα περιεχόμενα στις κατά καιρούς χρήσεις του, έχει ως χρονικό σημείο εκκίνησης την κατάρρευση του δικτατορικού καθεστώτος και τις διαδικασίες που ακολούθησαν ώστε να διαμορφωθούν δημοκρατικοί θεσμοί (Ιούλιος 1974), το (εικαζόμενο) τέλος της είναι πληθυντικής τάξης και, σε κάθε περίπτωση, ζητούμενο. Είτε για πρόδηλους λόγους πολιτικής σκοπιμότητας σε δοσμένες ιστορικές περιστάσεις είτε για πληθώρα άλλες αιτίες, η φιλολογία περί του «τέλους της Μεταπολίτευσης», με τα συνοδευτικά ορόσημα που τεμαχίζουν ανάλογα τον ιστορικό χρόνο, επανέρχεται σταθερά και με αξιοσημείωτη ένταση στο προσκήνιο της δημόσιας συζήτησης. Ιδίως μάλιστα στο τελευταίο διάστημα, με αφορμή την πολύπλευρη «κρίση» που διαπιστώνεται πως διέρχεται η χώρα, έχουν πολλαπλασιαστεί οι αποφάνσεις για το τέλος του «μεταπολιτευτικού κύκλου» και την αφετηρία μιας νέας περιόδου στην οποία εισέρχεται –ή θα πρέπει να εισέλθει με τη μορφή της «κανονικότητας»– η ελληνική κοινωνία.

Ελληνική Εταιρεία
Πολιτικής Επιστήμης
(ΕΕΠΕ)

Από τη Μεταπολίτευση στην κρίση

Όψεις και προοπτικές
της Γ΄ Ελληνικής Δημοκρατίας

- Πολιτικό προσωπικό, κομματικό σύστημα και θεσμοί
- Έμφυλες σχέσεις, νεότητα και ακροδεξιά ιδεολογία
- ΜΜΕ, εξουσίες και αισθητική
- Συλλογικές δράσεις, πολιτισμικές παρεμβάσεις και κοινωνικές διεργασίες

ISBN: 978-618-82308-1

9 786188 230811